

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/29/2024
Identifikačné číslo spisu:	8815209595
Dátum vydania rozhodnutia:	02.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Sedláčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8815209595.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Sedláčkovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v spore žalobcu: GAPRIS TRADING LIMITED, so sídlom 8 Digenis Akriva Avenue, Office 303, 1045 Nikózia, Cyprus, zast. JUDr. Patrik HOLINGA s.r.o., so sídlom Hrnčiarska 2/A, Košice, IČO: 36 856 967, proti žalovanému: G. T., nar. X.X.XXXX, bytom D., H., zast. PBLegal Advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Poľana 767/1, Humenné, IČO: 54 413 249, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 7Cb/131/2015, o zaplatenie sumy 231.939,18 eura s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6Cob/45/2022-388 zo dňa 18.4.2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 6Cob/45/2022-388 zo dňa 18.4.2023 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) vo výroku I. pripustil, aby do konania na miesto žalobcu Inštitút ekologických aktivít o. z., so sídlom Kmeťova 36, 040 01 Košice, IČO: 42 408 989 vstúpila spoločnosť GAPRIS TRADING LIMITED, 8 Digenis Akriva Avenue, Office 303, 1045 Nikózia, Cyprus. Vo výroku II. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 7Cb/131/2015-303 zo dňa 12.11.2021. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd tak, že žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok III).

2. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého súdneho spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a na skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Skutkový stav, ktorý zistil súd prvej inštancie, vyplýva z listín, ktoré predložili obe strany sporu, a tiež z výsluchu žalovaného a svedka D. T.. Odvolací súd preto konštatoval, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, že spornú splatnosť odmeny advokáta súd prvej inštancie po vrátení veci posúdil v súlade s názorom odvolacieho súdu, ktorý skonštatoval splnenie podmienky splatnosti pohľadávky právneho predchodcu

žalobcu v dôsledku splnenia bodu 2.1 Zmluvy o poskytnutí právnych služieb a sprostredkovaní krízového manažmentu z 24.4.2006 (ďalej len „zmluva“), keďže následnú nespokojnosť žalovaného s výplatou vyrovnacieho podielu považoval pre posúdenie nárokov z právneho vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným za právne irelevantnú. Odvolací súd k námietke žalobcu, že obchodné právo inštitút dobrých mravov nepozná dodal, že na právny vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným sa okrem ustanovení o záväzkových vzťah upravených v Obchodnom zákonníku aplikuje aj špeciálne ustanovenie o odmene advokáta, podľa ktorého výška odmeny advokáta nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd bol toho názoru, že uvedené ustanovenie sa vzťahuje na každý zmluvný vzťah, ktorého účastníkom je advokát zaväzujúci sa pre druhú stranu poskytovať právne služby bez ohľadu na to, či tento vzťah je alebo nie je obchodnoprávnym vzťahom. Ak teda nebol dosiahnutý výsledok, ktorý sa očakával a ktorý bol v čase uzatvárania zmluvy o poskytovaní právnych služieb významný aj pre určenie odmeny advokáta, je správne a v súlade s dobrými mravmi, aby sa práve pomerne (v matematickom určení výpočtom percentuálneho úspechu) po ukončení poskytovania právnych služieb ustálila aj výška odmeny, čoho si bol zrejme vedomý aj právny predchodca žalobcu, keďže sa viedli rokovania o výške tejto odmeny a o jej ponížení oproti tej, ktorá bola dohodnutá v zmluve, avšak dohoda dosiahnutá nebola vzhľadom na rozdielne názory na jej výšku. Odvolací súd preto dospel k záveru, že výpočet vykonaný súdom prvej inštancie nevybočuje z uplatnených hľadísk, matematicky je správny s následkom zamietnutia žaloby, keďže žalovaný cestou tretej osoby uhradil na odmenu advokátovi vyššiu sumu, akú by priznal súd v súdnom konaní.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobcu (ďalej aj „dovolateľ“), prípustnosť ktorého odôvodnil § 420 písm. f) CSP. Dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobca v úvode dovolania zopakoval priebeh sporu a závery vo veci konajúcich súdov. Následne dovolateľ (ktorého dovolanie je v podstatnej miere totožné s odvolaním) argumentoval, že aj krízový manažment má nárok na svoju dohodnutú odmenu, ktorá nepodlieha vyhláske č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov (ďalej len „vyhláška“). Dovolateľ nesúhlasil s gramatickým výkladom zmluvy odvolacím súdom ohľadom rozdelenia platby, keďže advokát nerozdeľuje svoju odmenu. Uviedol, že odmena advokáta je len 50 % a ďalších 50 % nepredstavuje odmenu advokáta, resp. jeho nárok, ale nárok tretej osoby. Dovolateľ tvrdil, že odvolací súd sa v napadnutom rozsudku vysporiadal len s otázkou odmeny advokáta, avšak s nárokom krízového manažéra na odmenu v zmysle zmluvy sa vysporiadať opomenul, preto žiadal o opätovné vysporiadanie sa s touto otázkou. Dovolateľ ďalej namietal, že podľa vyhlášky bola dohodnutá pevne stanovená paušálna odmena advokáta, nie podielová, resp. percentuálna odmena, preto nevidí dôvod, prečo súd podstatu svojho odôvodnenia opiera iba o percentuálne prepočty, čo je v rozpore so zmluvou. Súd uznáva čiastkové plnenie odmeny prostredníctvom tretej osoby, z tohto dôvodu mal dovolateľ za to, že by mal súd zohľadniť aj podnikateľské riziko žalovaného. Podľa presvedčenia dovolateľa v rámci dobrých mravov a zásady proporcionality by mal žalovaný zaplatiť za poskytnuté právne služby dohodnutú pevnú sumu - paušálnu odmenu v zmysle vyhlášky bez ohľadu na zníženie alebo zvýšenie hodnoty obchodného podielu. Záverom dovolania uviedol, že súd prvej inštancie a odvolací súd mali za to, že predmetná zmluva je mandátnou zmluvou v zmysle § 566 Obchodného zákonníka. Dovolateľ vytkol súdu, že sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s námietkou, že ak bolo treťou stranou uhradené čiastočné plnenie, tak automaticky zo zákona nastávajú následky uznania zvyšku dlhu podľa § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka. Vyjadril názor, podľa ktorého účinky uznania zvyšku dlhu, ktoré nastávajú priamo zo zákona, majú prednosť pred dobrými mravmi, resp. nemôžu zrušiť účinky zvyšku dlhu, ktoré nastávajú priamo zo zákona.

5. K dovolaniu žalobcu sa žalovaný písomne nevyjadril.

6. Žalobca podal dňa 13.9.2024 vyjadrenie, ktoré dovolací súd vyhodnotil ako doplnenie dovolacích dôvodov. Keďže vyjadrenie žalobcu bolo nepochybne podané po uplynutí lehoty na podanie dovolania, Najvyšší súd Slovenskej republiky na toto neskôr podané vyjadrenie neprihliadal.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (podľa § 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala strana sporu, zastúpená advokátom v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

8. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP, pričom k tvrdenej vade predpokladanej § 420 písm. f) CSP malo dôjsť v dôsledku nedostatočného odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu.

9. Dovolací súd v prvom rade uvádza, že text dovolania žalobcu je po obsahovej stránke totožný s jeho odvolaním proti rozsudku súdu prvej inštancie. Ďalej uvádza, že obsah spisu v súdnej veci nedáva podklad pre konštatovanie, že námietky dovolateľa, ktoré sú opakovaním odvolacej argumentácie, sú opodstatnené. Skutočnosť, že dovolateľ sa s napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnil, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o jeho arbitrárnosti. Dovolací súd nezistil v postupe odvolacieho súdu také nedostatky, ktoré by odôvodňovali tvrdenie, že závery ním prijaté boli zjavne neodôvodnené. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Odvolací súd zrozumiteľným a logickým spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok.

10. Dovolací súd posúdil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu komplexne aj s rozhodnutím súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spĺňa všetky predpoklady pre zrozumiteľné a presvedčivé rozhodnutie odvolacieho súdu v zmysle vyššie uvedených zákonných požiadaviek. Súd prvej inštancie v súlade s názorom vyjadreným v zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu č. k. 4Cob/62/2019-244 zo dňa 23.7.2020 mal za preukázané, že nastala splatnosť odmeny, žalobca je aktívne legitimovaný, a preto sa súd zaoberal obranou pre priznanie odmeny len v pomere proporcionality a pre rozpor s dobrými mravmi. Súd prvej inštancie skonštatoval, že suma, na ktorú by mal žalobca nárok, už bola zo strany žalovaného, aj keď prostredníctvom spoločnosti, v ktorej je konateľ, vyplatená, a preto súd dospel k záveru, že nárok žalobcu už nie je dôvodný a z týchto dôvodov súd žalobu zamietol.

11. Najvyšší súd konštatuje, že s odvolacími námietkami žalobcu, ktoré sú totožné s dovolacími námietkami, v zmysle ktorých žalobca nesúhlasil s výpočtom výšky odmeny advokáta, tvrdil účinky uznania zvyšku dlhu podľa § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka, ďalej nesúhlasil, aby výkon práva žalobcu bol v rozpore s dobrými mravmi a tiež nesúhlasil ani s rozdelením platby dohodnutej odmeny a použitím zásady proporcionality, sa odvolací súd dostatočne vysporiadal v bodoch 38. až 54. odôvodnenia napadnutého rozsudku.

12. K dovolacej námietke, že sa odvolací súd nevysporiadal s nárokom krízového manažéra na odmenu v zmysle zmluvy o poskytnutí právnych služieb a sprostredkovaní krízového manažmentu dovolací súd poukazuje na bod 38. a 39. napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. V týchto bodoch odôvodnenia rozsudku odvolací súd konštatoval, že „predmetom postúpenia pohľadávok boli pohľadávky špecifikované ako nezaplatená odmena v zmysle bodu 2 zmluvy o poskytnutí právnych služieb a sprostredkovaní krízového manažmentu; vzhľadom k uvedenému odvolací súd nemôže zmeniť svoj predošlý názor, že odmenou v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. je iba suma predstavujúca 50 % z dohodnutej platby 331.939,18 eur, keďže druhá časť platby vo výške 50 % mala byť odovzdaná tretej osobe, ktorá mala zabezpečiť krízový manažment. Hoci podľa tejto zmluvy mal odmenu za poskytnutý krízový manažment prijať advokát, žalobca nepreukázal, že advokát túto časť platby, teda odmenu určenú tretej osobe za krízový manažment, mohol vymáhať v mene tejto tretej osoby a že túto aj mohol postúpiť na tretiu osobu. Zo zmlúv o postúpení pohľadávok na postupcu Inštitút ekologických aktivít o. z. vyplýva, že predmetom je nezaplatená časť odmeny a postupníkom je obchodná spoločnosť, ktorá prevzala záväzky a práva advokáta JUDr. D. T.. Uvedené preto znamená, že právnenému predchodcovi žalobcu ako advokátovi poskytujúcemu právne služby by v súlade so zmluvnými podmienkami

prináležala iba odmena vo výške 165.969,59 eur (50 % z dohodnutej platby 331.939,18 eur). Ak žalobca namieta, že sa súd prvej inštancie nevysporiadal so skutočnosťou, že z tejto sumy (100.000 eur) bolo 70 % postúpených tretej osobe, odvolací súd uvádza, že skutočnosť, ako naložil právny predchodca so sumou 100.000 eur od žalovaného uhradenej prostredníctvom spoločnosti UNIPLAST MH s. r. o. je pre posúdenie nároku žalobcu absolútne bezvýznamná. Podľa názoru odvolacieho súdu však priamo právnenému predchodcovi žalobcu nevznikol nárok na 50 % z dohodnutej platby určenej na platbu tretej osobe, ale v zmysle ujednania právny predchodca žalobcu bol len platobným miestom, teda osobou na prijatie tejto platby. Odvolací súd preto súhlasí so súdom prvej inštancie, že predmetom postúpenia pohľadávok mohla byť len pohľadávka právneho predchodcu žalobcu, a to odmena advokáta za poskytnuté právne služby vo výške 165.969,59 eur.“ S poukazom na uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolanie v tejto časti nie je dôvodné, keďže odvolací súd sa vysporiadal s odvolacou námietkou týkajúcou sa nároku krízového manažéra na odmenu.

13. K dovolacej námietke, že odvolací súd sa nevysporiadal s § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka, dovolací súd poukazuje na bod 42. napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, v rámci ktorého dal odvolací súd dostatočnú odpoveď žalobcovi, prečo nepovažoval jeho názor o zákonných následkoch uznania zvyšku dlhu za správny. Preto dovolací súd vyhodnotil predmetnú dovoláciu námietku ako nedôvodnú.

14. K dovolacej námietke týkajúcej sa zásady dobrých mravov a zásady proporcionality poukazuje najvyšší súd na body 44. až 54. napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a uvádza, že aj s touto námietkou sa odvolací súd dostatočne vysporiadal. Odvolací súd považoval za správny názor súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého je v súlade s dobrými mravmi poníženie odmeny advokát v súlade so zásadou proporcionality, keďže sa nedosiahol predpokladaný výsledok, a teda súd zohľadnil tento pomer medzi očakávanou výškou vyrovnávacieho podielu a skutočne vyplatenou odmenou, čo bolo 40 %. Odvolací súd v bodoch 44. až 54. dal žalobcovi dostatočnú odpoveď na jeho odvolacie námietky, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval zásadu dobrých mravov a zásadu proporcionality, preto dovolací súd vyhodnotil aj túto dovoláciu námietku ako nedôvodnú.

15. Dovolací súd záverom k namietanej vade podľa § 420 písm. f) CSP uvádza, že žalobca v dovolaní opakuje svoju interpretáciu skutočností a uvádza argumenty, s ktorými sa už súdy nižšej inštancie v rámci svojich odôvodnení v dostatočnej miere vysporiadali, pričom obsahovo rovnaké námietky ako v dovolaní, uplatnil aj v odvolaní. Dovolací súd však nie je „tretou inštanciou“, ktorá by bola oprávnená opätovne preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo. Dovolací súd nezistil nesprávnosť a nezákonnosť procesného postupu odvolacieho súdu z hľadiska dodržania limitov daných úpravou civilného sporového konania pre zachovanie pravidiel spravodlivého súdneho procesu.

16. Na základe uvedeného dovolací súd uzatvára, že k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f) CSP nedošlo a z toho dôvodu dovolanie žalobcu odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

17. Nad rámec uvedeného považuje dovolací súd v súvislosti s meritom veci za potrebné poukázať na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí všeobecných súdov SR pod č. 54/2023, v zmysle ktorého „Postúpenie pohľadávok advokáta, ktoré vznikli v súvislosti s poskytovaním právnych služieb podľa zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii na osobu, na ktorú sa nevzťahuje povinnosť mlčanlivosti advokáta, odporuje zákonu o advokácii v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 23 ods. 1 zákona o advokácii. Zmluva o postúpení pohľadávok vzniknutých advokátovi za poskytovanie právnych služieb podľa zákona o advokácii na tretiu osobu, neviazanú povinnosťou mlčanlivosti advokáta, je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatným právnym úkonom, ak nebol advokát povinnosti mlčanlivosti klientom zbavený.“

18. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd v zmysle § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovanému ako úspešnej sporovej strane však v tomto konaní

preukázateľne žiadne trovy nevznikli, preto dovolací súd v súlade s článkom 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/14/2018 zo dňa 28.2.2018 publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. R 72/2018).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.